

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2020

1263/2020

Rehulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on:

- 1) eläinten terveyden ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden laadun turvaamiseksi varmistaa rehujen laatu, turvallisuus, jäljitettävyyden sekä rehuista annettavien tietojen asianmukaisuus;
- 2) edistää rehualan toimijoiden toimintaedellytyksiä lain soveltamisalalla.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan rehuihin ja niiden käsittelyyn sekä rehualan toimijoihin, laboratorioihin ja valvontaan kaikissa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja rehun käyttöön.

Tätä lakia ei sovelleta rehuun, jota käytetään tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten ruokintaan. Lain 23 ja 24 §:ää sovelletaan kuitenkin tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen rehun lisäaineena käytettävään aineeseen, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen.

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja, rehualan toiminnanharjoittamista ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säädösten noudattamisen valvontaan:

- 1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuus-

HE 200/2020
MmVM 13/2020
EV 201/2020

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY (32002L0032); EYVL N:o L 140, 30.5.2002, s.10
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (32003R1831); EUVL L 268, 18.10.2003, s. 29
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (32005R0183); EUVL N:o L 35, 8.2.2005, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005 (32005R0396); EUVL N:o L 70, 16.3.2005, s. 1
Komission asetus (EY) N:o 429/2008 (32008R0429); EUVL N:o L 133, 22.5.2008, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (32009R0767); EUVL N:o L 229, 1.9.2010, s.1
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2017/625 (32017R0625); EUVL N:o L 95, 7.4.2017, s. 1–142

teen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, jäljempänä *yleinen elintarvikeasetus*;

2) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, jäljempänä *valvonta-asetus*;

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005, jäljempänä *rehuhygienia-asetus*;

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, jäljempänä *lisäaineasetus*;

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysnäkökohdista sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä *sivutuoteasetus*;

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, jäljempänä *gm-elintarvike- ja rehuasetus*;

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003, jäljempänä *gmo-jäljitettävyysoasetus*;

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, jäljempänä *TSE-asetus*;

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, jäljempänä *markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*;

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) rehuhaineluettelosta annettu komission asetus (EU) N:o 68/2013;

15) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007;

16) erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoituusluettelosta ja direktiivin 2008/38/EY kumoamisesta annettu komission asetus (EU) 2020/354, jäljempänä *erityisravintoasetus*.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään tämän lain lisäksi eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (1277/2019). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteista säädetään säteilylaissa (859/2018). Muuntogeenisten organismien käytöstä suljetussa tilassa ja tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitettujen laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta säädetään geeniteknikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua rehuseosta;
- 4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa tarkoitettua erää;
- 5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rehun lisäainetta;
- 6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa tarkoitettua erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa tarkoitettua etikettiä;
- 11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka tuottaa, valmistaa tai varastoi rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokintaan; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

- a) rehun yksityistä kotoista tuotantoa, valmistusta tai varastointia yksityiseen kotikäyttöön tarkoitetun elintarviketuotantoeläimen ruokintaan;
- b) korkeintaan kolmen hehtaarin pinta-alalla vuosittain tuottamiensa alkutuotannon tuotteiden suoratoimituksia paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäviksi;
- c) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;
- d) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;
- 12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa tarkoitettua rehun alkutuotantoa;
- 13) *rehualan alkutuotannon toimijalla* rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa;
- 14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;
- 15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;
- 16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;
- 17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;
- 18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuera tuodaan Suomeen;
- 19) *laskentaperusteilla* Luonnonvarakeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehittäjien rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;
- 20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua rehujen saattamista markkinoille;
- 21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljittää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;
- 22) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;
- 23) *salmonellabakteerilla* kaikkia Salmonella-sukuun kuuluvia bakteereita;
- 24) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä;
- 25) *erityisen riskialttiilla rehulla* rehua, johon yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklassa tarkoitettujen elintarvikkeiden ja rehujen nopean hälytysjärjestelmän mukaisten ilmoitusten tai tieteellisten riskinarviointien perusteella sisältyy muita rehuja suurempi salmonellariski.
- Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

2 luku

Rehuja koskevat vaatimukset

6 §

Rehujen yleiset laatuvaatimukset

Rehujen tulee olla tämän lain ja rehuja koskevan Euroopan unionin lainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä eläinten ravitsemukseen sopivia. Rehujen turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 15 artiklassa ja yhteisöstä vietävien rehujen erityisistä edellytyksistä mainitun asetuksen 12 artiklassa.

Rehu ei saa sisältää haitallisia aineita, tuotteita eikä eliöitä siten, että sen käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka laatuvirheitä eläimistä saataviin tuotteisiin. Rehussa ei saa esiintyä salmonellabakteeria.

Haitallisten aineiden ja tuotteiden sallituista enimmäispitoisuuksista rehuissa säädetään haitallisista aineista eläinten rehuissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/32/EY liitteen I muuttamisesta annetuilla komission asetuksilla.

7 §

Rehuaineet

Rehuaineiden tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne soveltuvat eläinten ruokintaan.

Euroopan unioni julkaisee yhteisön rehuaineluettelon markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 24 ja 26 artiklan mukaisesti.

8 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan eläinten erityisiin ravitsemuksellisiin tarpeisiin soveltuvia.

Vain sellaisia erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja saa saattaa markkinoille, joiden käyttötarkoitukset ja tärkeimmät ravitsemukselliset ominaisuudet vastaavat erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitustuettelossa tarkoitettua tarkoitusta.

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitustuettelosta ja näitä rehuja koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 10 artiklassa ja erityisravintoasetuksessa.

9 §

Rehun lisäaineet

Rehun lisäaineiden hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään lisäaineasetuksen 3–5 artiklassa.

10 §

Muuntogeeniset rehut

Gm-elintarvike- ja rehuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 17–19 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä gm-elintarvike- ja rehuasetuksen edellyttämistä kansallisesta yhteysviranomaisesta, muuntogeenisten rehujen turvallisuusarvioinnista sekä muuntogeenisten rehujen hyväksymistä koskevan kansallisen kannan muodostamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Rehuseokset

Rehuseosten tulee olla laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne soveltuvat eläinten ruokintaan. Rehuseos saa sisältää vain 7–10 §:ssä tarkoitettuja, rehuille säädetty vaatimukset täyttäviä rehuja.

12 §

Lääkerehut

Lääkerehun valmistukseen saa käyttää vain lääkettä, joka on hyväksytty Euroopan unionin keskitetyllä menettelyllä tai jolle Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus on lääkelain nojalla myöntänyt myyntiluvan tai muun kulutukseen luovuttamisluvan.

Lääkerehujä valmistavan ja markkinoille saattavan on pidettävä lääkerehun valmistukseen ja luovutukseen liittyvistä tiedoista tiedostoa. Lääkerehut on varastoitava, pakattava ja kuljetettava asianmukaisesti.

Valmistaja ja jälleenmyyjä saavat luovuttaa lääkerehua vain eläinlääkäriin kirjoittaman lääkerehumääräyksen perusteella eläimen omistajalle tai haltijalle.

Sen lisäksi, mitä 1–3 momentissa säädetään, lääkerehuihin sovelletaan rehuseoksia koskevia säännöksiä.

Tarkempia säännöksiä lääkerehun valmistusta koskevista vaatimuksista, valmistusta ja luovutusta koskevasta kirjanpidosta, toiminnan järjestämisestä, lääkerehun määräämisestä ja luovutuksesta sekä tuonnista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §

Rehusta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään rehusta annettavista tiedoista, rehun pakkauksessa, etiketissä, saateasiakirjassa, esitteessä, mainoksessa tai muuten markkinoinnin ja rehun esillepanon yhteydessä rehusta on annettava totuudenmukaiset ja riittävät tiedot.

Rehuaineiden ja rehuseosten merkinnöissä ja esillepanossa sallittavien väittämien periaatteista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 13 artiklassa.

14 §

Rehujen merkintävaatimukset

Rehuaineiden ja rehuseosten pakollisista merkinnöistä ja niiden esittämisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevassa asetuksessa, TSE-asetuksessa, gm-elintarvike- ja rehuasetuksessa, gmo-jäljitettävyyasetuksessa sekä sivutuoteasetuksessa. Rehuaineista ja rehuseoksista voidaan antaa myös muita tietoja, jos noudatetaan markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen yleisiä periaatteita ja tiedot ovat yksiselitteisiä sekä mitattavissa ja perusteltavissa. Rehun lisäaineiden ja esiseosten merkintävaatimuksista säädetään lisäaineasetuksessa.

Lemmikkieläinten rehuseoksissa voidaan rehuaineen erityisnimen sijaan käyttää sen ryhmän nimeä, johon rehuaine kuuluu markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 17 artiklan mukaisesti.

Säännösten vastaisen rehuaineen ja rehuseoksen merkitsemisestä säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 20 artiklassa.

Loppukäyttäjille suoraan tai välillisesti tarkoitettujen rehujen merkintöjen on oltava ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Rehussa, jota myydään vain yksikielisessä kunnassa, voidaan kuitenkin käyttää tämän kunnan kielellä olevia yksikielisiä merkintöjä. Kaksikielisessä kunnassa myyntipaikalla pakattuun rehuun sekä irtorehuun, jota rehun valmistaja toimittaa suoraan loppukäyttäjälle, ja rehuun, jota rehualan alkutuotannon toimija toimittaa toiselle rehualan alkutuotannon toimijalle, merkinnät voidaan tehdä kyseisen loppukäyttäjän omalla kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi.

Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua Luonnonvarakeskuksen julkaisemiin laskentaperusteisiin, jollei Euroopan unionin lain-säädännössä muuta säädetä.

Tarkempia säännöksiä rehuaineiden ja rehuseosten energia- ja valkuaisarvon määrittämisestä, ilmoittamisesta ja merkitsemisestä sekä lemmikkieläinten rehuseosten rehuaineryhmistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Rehujen pakkausvaatimukset

Rehujen on oltava turvallisesti ja tuotteen ominaisuudet huomioon ottaen asianmukaisesti pakattuja.

Rehuaineiden ja rehuseosten pakkausvaatimuksista säädetään markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklassa ja lisäaineiden ja esiseosten pakkausvaatimuksista lisäaineasetuksen 16 artiklassa.

16 §

Tilapäiset rajoitukset

Ruokavirastolla on oikeus antaa tilapäinen määräys, jolla kielletään rehun valmistus, markkinoille saattaminen, käyttö, tuonti tai vienti taikka rajoitetaan niitä, sekä määrätään kielletyt rehut poistettaviksi markkinoilta tai alkutuotantopaikkojen ja muiden rehun hallussapitäjien varastoista, jos on perusteltua syytä olettaa, että rehu voi aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle.

Ruokavirasto voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitusta kiellosta ja rajoituksesta, jos voidaan varmistua siitä, että luvan kohteena oleva rehu ei aiheuta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle.

3 luku

Toiminnan harjoittamista koskevat vaatimukset

17 §

Toiminnan järjestäminen

Rehualan toimija on velvollinen järjestämään toimintansa siten, että toiminnalle ja rehuille rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetty vaatimukset täyttyvät.

Rehualan toimijalla on oltava rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa asianmukaiset tilat, laitteet ja kalusto. Rehujen käsittelyssä, käytössä, kuljetuksessa ja varastoinnissa on noudatettava riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta terveysturvallisuus- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Vietäessä rehuja Euroopan unionin ulkopuoliseen valtioon rehualan toimija vastaa vastaanottajavaltion viranomaisten asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljetukseen liittyvien vaatimusten selvittämisestä ja täyttämisestä.

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista, toimijoiden omavalvonnasta ja laadunvarmistuksessa tehtävistä tutkimuksista sekä toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan luotettavuus

Rehualan toimijan on oltava luotettava. Toimijaa ei pidetä luotettavana, jos hän on:

1) kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana elinkeinotoiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta rehujen turvallisuuden varmistamista kohtaan;

2) kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana toistuvasti tai huomattavassa määrin laininlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen; taikka

3) ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan kykenemätön vastaamaan veloistaan.

Jos rehualan toimija on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Vaatimus luotettavuudesta koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Luotettavuuden arvioimiseksi voidaan 1 momentissa tarkoitettut seikat selvittää sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät rehualan toimijaan tai tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

Ruokavirasto voi toimijan luotettavuuden selvittämiseksi pyytää toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköltä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitettun velvoitteidenhoitoselvityksen.

19 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Ruokavirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään.

Ilmoitukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitoskohtaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta.

Rehualan toimijan on ilmoitettava kerran vuodessa Ruokavirastolle sen pyytämällä tavalla tiedot valmistukseen käytetyistä ja valmistetuista rehuista. Ilmoituksessa on myös eriteltävä tuodut ja viedyt rehut.

Tarkempia säännöksiä toiminnan luonnetta koskevista ilmoitettavista tiedoista ja ilmoitusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Ruokaviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään asetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä asetuksen liitteessä IV.

Hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitoskohtaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta;
- 4) ajankohta, jolloin toiminta tai muutettu toiminta on tarkoitus aloittaa.

Myös hyväksytyn laitoksen harjoittaman toiminnan olennaisen muutoksen on oltava hyväksytty ennen muutetun toiminnan aloittamista. Toimijan on varattava valvontaviranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suorittamiseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimitiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Rehualan toimija on hyväksyttävä, jos rehuhygieniasetuksessa ja TSE-asetuksessa säädetty vaatimukset täyttyvät. Hyväksyminen voidaan antaa ehdollisena rehuhygieniasetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hyväksytylle toimijalle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä toimijan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sisällöstä ja hakemusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Tietojen kirjaamista ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Rehualan toimijan on pidettävä toimintaansa liittyvistä tiedoista tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan selvittää valvontaa ja rehujen jäljitettävyyttä varten tarpeelliset tiedot. Velvollisuudesta kirjata tietoja säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan 2 ja 3 kohdassa, rehuhygieniasetuksen liitteissä I ja II sekä sivutuoteasetuksen 22 artiklassa. Velvollisuus kirjaamiseen koskee tietoja, joiden avulla rehu voidaan jäljittää sekä tuotantopanosten käyttöä ja tuotantoprosessien hallintaa seurata.

Tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä, järjestämisestä ja säilytyksestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Ruokavirastolle. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/4294 artiklan 27 kohdassa tarkoitettuun pitopaikkaan on salmonellaepäilyn tai todetun salmonellatartunnan vuoksi kohdistettu taudin leviämisen estämistä koskeva päätös.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 37 §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 35 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvedojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

23 §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Ruokavirastolta. Ruokavirasto voi myöntää luvan, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen taikka ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Lupahakemuksesta on käytävä ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koeasetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenettelystä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

24 §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 23 §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen taikka ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava kokeen keskeyttämisestä viipymättä Ruokavirastolle.

4 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

25 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on tämän lain ja rehuja koskevan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää kansalliset vertailulaboratoriot valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

26 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto:

- 1) suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallista rehuvalvontaa;
- 2) vastaa tämän lain sekä rehuja koskevan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen valtakunnallisesta valvonnasta;
- 3) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta ja valvontatulosten julkaisusta vuosittain;
- 4) laatii valvontasuunnitelmat ja raportit valvonnan toteutumisesta;
- 5) nimeää ja hyväksyy laboratoriot hakemuksesta;
- 6) valvoo, että 32 ja 34 §:ssä tarkoitettujen laboratoriot noudattavat rehuista annettuja määräyksiä;
- 7) antaa vientitodistuksia;
- 8) myöntää luvan tieteellisessä kokeessa sellaiselle rehun lisäaineena käytettävälle aineelle, jota ei ole hyväksytty;

9) toimii yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklan mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteenä;

10) arvioi rehuhygieniasetuksen 21 artiklassa tarkoitettujen kansallisten hyvän käytännön ohjeet;

11) pitää yllä rehuhygieniasetuksen 24 artiklassa tarkoitettua kolmansien maiden tuotantolaitosten luetteloa;

12) vastaa valvonta-asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua virallista valvontaa suorittavien henkilöiden koulutuksesta;

13) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;

14) nimeää luonnolliset henkilöt, joille tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä on siirretty valvonta-asetuksen 28 artiklan perusteella;

15) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä;

16) vastaa valvonta-asetuksen 115 artiklassa tarkoitettujen erityistilanteisiin varautumista koskevan valtakunnallisen valmiussuunnitelman laatimisesta ja toimittaa sen ja siihen tehdyt muutokset maa- ja metsätalousministeriölle.

Lisäksi Ruokavirasto vastaa rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, jollei tehtävää ole tässä laissa säädetty muulle viranomaiselle.

27 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat Ruokaviraston ohella rehuja omalla toimialueellaan.

28 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja omalla toimialueellaan.

29 §

Tulli

Tulli valvoo Ruokaviraston ohella muiden kuin eläinperäisten rehujen vientiä sekä salmonellabakteerin esiintymistä erityisen riskialttiiden rehujen tuonnin yhteydessä.

30 §

Valtuutetut tarkastajat

Ruokavirasto voi kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön suorittamaan erikseen määriteltyjä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä valvonta-asetuksen 28 ja 30 artiklan mukaisesti (*valtuutettu tarkastaja*). Tarkastusten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekee Ruokavirasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan hänen hoitaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia (906/2019) ja digitaalisten palvelujen

tarjoamisesta annettua lakia (306/2019). Valtuutetulle tarkastajalle annettujen ja tarkastajan laatimien asiakirjojen julkisuudesta, tarkastajan vaitiolovelvollisuudesta ja asiakirjan julkisuuden toteuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Valtuutetun tarkastajan tulee rehualan toimijan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

31 §

Rehujen vienti

Ruokavirasto antaa rehualan toimijan pyynnöstä rehuja koskevia vientitodistuksia, jos todistettavaksi vaadittujen asioiden paikkansapitävyydestä voidaan varmistua ja vastaanottajavaltion asettamat vaatimukset todistuksen antamiselle täyttyvät, sekä osallistuu tarvittaessa 17 §:n 3 momentissa tarkoitettujen viranomaisvaatimusten selvittämiseen, jollei vaatimuksista voida muulla tavalla varmistua. Lisäksi Ruokavirasto osallistuu tarvittaessa rehujen markkinoillepääsyn ja markkinoilla pysymisen edellytyksenä olevien asiakirjojen laatimiseen ja muuhun selvitystyöhön.

Ruokavirasto voi keskeyttää osallistumisen mainittujen tehtävien hoitamiseen, jos edellytyksiä selvitystyön jatkamiselle ei enää ole.

5 luku

Laboratoriot

32 §

Viralliset laboratoriot ja viranomaisnäytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista valvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet on tutkittava Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston nimeämässä Suomessa tai toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa virallisessa laboratoriossa. Näytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksessa säädetty vaatimukset. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

33 §

Omavalvontanäytteiden tutkiminen

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava Ruokaviraston hyväksymässä omavalvontalaboratoriossa, Ruokavirastossa tai Ruokaviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasäätöjen liitteessä II.

34 §

Omavalvontalaboratorion hyväksyminen

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Jos laboratorio ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Ruokavirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkemmat säännökset hyväksytyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

35 §

Virallisen laboratorion ja hyväksytyin omavalvontalaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Virallisen laboratorion ja hyväksytyin omavalvontalaboratorion on viivytyksettä ilmoitettava säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen ja eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Ruokavirastolle.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyin omavalvontalaboratorion on toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon sekä Ruokavirastolle viraston pyynnöstä yhteenveto tekemistään 32 ja 33 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Edellä 33 §:ssä tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyin omavalvontalaboratorion on ilmoitettava viipymättä Ruokavirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkemmat säännökset ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydettyessä ilmoitettava Ruokavirastolle ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seuranta varten tarvittavat tiedot sekä Ruokavirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 35 §:n 2 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

37 §

Nimetyt laboratoriot

Ruokavirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Ruokavirasto nimeää 1 momentissa tarkoitetun laboratorion rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan

1 kohdassa säädetty vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä ja kyseinen laadunvarmistusjärjestelmä on kyseisen jäsenvaltion asianomaisen toimielimen todentama.

Nimeämistä ei tarvitse hakea, jos laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 37 artiklan 4 kohdan e alakohdassa säädetty vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioiden nimeämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Valvonta

38 §

Virallisen valvonnan järjestäminen

Rehuja ja rehualan toimijoita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että rehu tai rehualan toimijan toiminta ei täytä rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kaikkiin rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheisiin alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja käyttöön.

Tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

39 §

Ennakoilmoitus ja näytteenotto erityisen riskialttiista rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava Euroopan unionin ulkopuolelta tuotavasta erityisen riskialttiista rehuerästä ennen erän vastaanottamista Ruokavirastolle mahdollista näytteenottoa varten.

Ennakoilmoituksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) tuojan nimi ja osoite;
- 2) tuojan yritys- tai yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja paikka;
- 7) tuontitapa.

Tuotavaa rehua voidaan Ruokaviraston määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa Ruokaviraston hyväksymässä paikassa, kunnes Ruokavirasto on saanut riittävän selvityksen siitä, että rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä ja tässä laissa säädetty vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Ruokavirastolle, sekä siitä, miten näytteenotto ja muu tuontitarkastus tulee suorittaa.

40 §

Ruokaviraston valvontasuunnitelma ja raportointi

Ruokavirasto laatii rehuvalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen valvontasuunnitelman osana valvonta-asetuksen 109 artiklassa tarkoitettua monivuo-

tista kansallista valvontasuunnitelmaa. Lisäksi Ruokavirasto laatii vuosittaisen valvontasuunnitelman rehuvalvonnan järjestämiseksi sekä raportit rehuvalvonnan toteutumisesta.

Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastusmäärä. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Vuosiraportoinnin tulee sisältää rehunäytteiden analyysitulokset sekä koottuina valvonnan kannalta muut olennaiset tulokset, merkittävät muutokset, todettujen rikkomusten lukumäärä ja luonne sekä rikkomusten johdosta määrätyt toimenpiteet. Raportoinnin tulee sisältää myös tiedot rehujen alkuperästä sekä tilastot Suomessa valmistukseen käytetyistä ja valmistetuista rehuista, tuodut ja viedyt rehut eriteltyinä, sekä edellä mainittujen määristä.

Ruokaviraston on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle kuluvan vuoden valvontasuunnitelma kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä sekä raportit edeltävän kalenterivuoden valvonnasta kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

41 §

Viranomaisen tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus virallista valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä tiloihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 21 §:ssä tarkoitettua tiedostoa, ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista sekä antaa tarvittaessa kehotuksia rehumääräysten noudattamiseksi. Toimijalle on annettava todistus näytteenotosta.

Valvontakohteeseen, joka sijaitsee pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa, tarkastus voidaan tehdä valvonta-asetuksen 9, 10 ja 14 artiklassa viralliselle valvonnalle asetettujen vaatimusten toteuttamiseksi, jos tarkastuksen tekeminen on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Tällaisen tarkastuksen saa tehdä ainoastaan toimivaltainen valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäviksi tarjottavista rehuista. Näytteitä voidaan käyttää virallisessa valvonnassa. Saatuaan näytteen valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten. Toimijalla on oikeus omalla kustannuksellaan saada toinen asiantuntijalausunto näytteestä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastusoikeudesta, koskee myös Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja tarkastajia, jos kyseinen Suomea sitova velvoite tätä edellyttää. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä kyseisten tarkastajien kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta sekä muusta tarkastus- ja valvontamenettelystä.

42 §

Viranomaisen tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja Euroopan unionin tarkastajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaiselta, julkista tehtävää hoitavalta, rehualan toimijalta sekä 5 §:n 11 kohdassa tarkoitettulta toimijalta, jota ei pidetä rehualan toimijana. Myös valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot edellä tarkoitetuilta toimijoilta.

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta tietoja rehualan toimijan veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin tai Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta sekä kytkennöistä, jotka ovat välttämättömiä 18 §:ssä tarkoitettujen luotettavuuden selvittämiseksi tai 54 §:ssä tarkoitettua rekisteröinnin tai hyväksymisen keskeyttämistä tai peruuttamista varten.

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 51 §:ssä säädetyn seuraamusmaksun määräämiseksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä välttämättömät tiedot sen varmistamiseksi, ettei henkilöä ole samasta rikoksesta tuomittu sakkorangaistukseen tuomioistuimessa.

43 §

Virka-apu

Poliisi ja Tulli ovat velvollisia antamaan virka-apua valvontaviranomaiselle valvonta-tehtävän suorittamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä ja Tullin virka-avusta tullilain (304/2016) 100 §:ssä.

44 §

Viranomaisen oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja

Valvontaviranomainen saa salassapitovelvoitteen estämättä luovuttaa oma-aloitteisesti tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta ja liikesalaisuudesta toiselle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseiselle viranomaiselle 18 §:ssä tarkoitettujen luotettavuuden selvittämiseksi tai 54 §:ssä tarkoitettua rekisteröinnin tai hyväksymisen keskeyttämistä tai peruuttamista varten.

45 §

Valvontarekisteri

Ruokavirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 19 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista sekä 32, 34 ja 37 §:ssä tarkoitetuista laboratorioista (*valvontarekisteri*).

Valvontarekisteri on osa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettua maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmää.

46 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Rehualan toimijasta valvontarekisteriin merkitään:

- 1) rehualan toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) toimipaikkojen osoitteet ja yhteystiedot;
- 3) rehualan toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 4) toiminnan kuvaus;
- 5) hyväksyntänumero, jos kyseessä on rehuhygieniasetuksen mukainen hyväksyntä;
- 6) tieto toimijalle 50–55 tai 57–60 §:n taikka rehuhygieniasetuksen 14–16 artiklan nojalla annetusta määräyksestä, kiellosta, rangaistuksesta ja muusta seurauksesta;
- 7) suoritettujen valvontatoimenpiteiden sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Virallisista laboratorioista, hyväksytyistä omavalvontalaboratorioista ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) arvioinnin tai akkreditoinnin piirissä olevat määrittämenetelmät;
- 3) 37 §:ssä tarkoitettujen laboratorion määrittämenetelmä;
- 4) laboratorioissa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;
- 5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 55 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 56 §:n 2 momentin nojalla ja muusta seuraamuksesta;
- 6) tiedot suoritetuista valvontatoimista virallisissa laboratorioissa ja hyväksytyissä omavalvontalaboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Ruokavirasto julkaisee 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella rehualan toimijoita ja laboratorioita koskevan luettelon.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen, ja päätös sittemmin kumotaan, tieto on poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

Tarkempia säännöksiä rehualan toimijoiden rekisteriin merkitsemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

47 §

Valvontaviranomaisen tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan on ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä-, geenitekniikka- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Ruokavirastolle. Ruokaviraston on tehtävä ilmoitus Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle. Ilmoitukset tulee tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja on velvollinen ilmoittamaan Ruokavirastolle valvontarekisteriin tarvittavat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä ilmoittamaan Ruokavirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan varten.

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen Ruokaviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien ilmoitusvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

48 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Ruokavirasto julkaisee internetsivuillaan vuosittain 40 §:ssä tarkoitettujen raporttien rehuvälvönnyksen toteutumisesta. Salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

Tarkempia säännöksiä valvonnan tulosten julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Koneellinen allekirjoitus

Automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty tämän lain mukainen päätös sekä asiaan liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset*Määräys*

Sille, joka ei noudata tämän lain, rehuja koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen on annettava asian laatu huomioon ottaen valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräys velvollisuuksien täyttämiseksi.

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos rehu tai siitä annetut tiedot, rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihe taikka tuotantotilat, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa rehusta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyden taikka johtaa kuluttajaa harhaan tai eivät muutoin vastaa rehuja koskevan lainsäädännön vaatimuksia. Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Rehuvalvonnan seuraamusmaksu

Toimivaltainen valvontaviranomainen voi määrätä rehualan toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5000 euron rehuvalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:

- 1) laiminlyö 14 tai 15 §:ssä säädettyä velvollisuutta rehun merkitsemisestä tai pakkaamisesta;
- 2) harjoittaa rehualan toimintaa tekemättä 19 §:ssä säädettyä ilmoitusta;
- 3) laiminlyö hakea toiminnalleen 20 §:ssä säädetyn hyväksymisen;
- 4) laiminlyö 21 §:ssä säädetyn tietojen kirjaamisvelvollisuuden;
- 5) laiminlyö 22 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden; taikka
- 6) 24 §:n vastaisesti laiminlyö kokeen keskeyttämisen tai keskeyttämisen ilmoittamisen.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa maksuvelvollisen kuollessa. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehualan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön:

a) jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

b) jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti;

c) jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 19 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden;

d) jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti; taikka

e) jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin, jos rehu ei täytä rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on määrättävä väliaikaisena, jos sen perusteena oleva epäkohta on mahdollista poistaa. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos epäkohdalla ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 52 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, tuontia tai vientiä koskevan kiellon, Ruokavirasto voi määrätä rehun hyväksymällään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

54 §

Rehualan toimijan rekisteröinnin ja hyväksymisen keskeyttäminen, muuttaminen ja peruuttaminen

Rehualan toimijan rekisteröinnin ja hyväksymisen keskeyttämisestä, muuttamisesta ja peruuttamisesta säädetään rehuhygieniasetuksen 14–16 artiklassa. TSE-asetuksen mukaisesta rekisteröitymisestä ja hyväksymisestä säädetään TSE-asetuksen liitteessä IV.

Ruokavirasto voi lisäksi keskeyttää tai peruuttaa rehualan toimijan rekisteröinnin tai hyväksynnän, jos toimija ei enää ole 18 §:ssä tarkoitettulla tavalla luotettava ja peruste, jonka takia toimijaa ei pidetä luotettavana, on luonteeltaan olennainen ja vakava, eikä toimija ole viranomaisen määräyksestä huolimatta korjannut laiminlyöntiä.

55 §

Omaavontalaboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Ruokaviraston on peruutettava hyväksytyt omaavontalaboratorion hyväksymiset, jos laboratorio lopettaa toiminnan, jonka perusteella se on hyväksytty.

Lisäksi Ruokavirasto voi peruuttaa omaavontalaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia eikä laboratorio Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Ruokavirasto voi peruuttaa omaavontalaboratorion hyväksymisen myös 2 momentissa tarkoitettuna asian käsittelyn ajaksi, jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

56 §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi peruuttaa kansallisen vertailulaboratorion nimeämisen, jos vertailulaboratorio tai siellä harjoitettu toiminta ei täytä 36 §:ssä tai valvontaasetuksen 100 ja 101 artiklassa säädettyjä vaatimuksia, epäkohta on olennainen eikä vertailulaboratorio maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa.

Ruokavirasto voi peruuttaa virallisen laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia eikä laboratorio Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa.

Ruokaviraston on peruutettava 37 §:ssä tarkoitettuna laboratorion nimeämistä koskeva päätöksensä rehualan toimijan pyynnöstä tai jos laboratorio lopettaa toimintansa.

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto voivat peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

57 §

Rehun lisäaineen käyttöluvan peruuttaminen

Ruokavirasto voi peruuttaa 23 §:ssä tarkoitettuna luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehtoja.

Internetsivuston sulkeminen

Ruokavirasto voi määrätä rehualan toimijan hallinnoiman tai käyttämän internetsivuston tai sen osan suljettavaksi, jos on ilmeistä, että sen välityksellä myytäväksi tarjottava rehu tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustelusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa eläinten terveydelle tai eläimistä saatavien elintarvikkeiden laadulle, että ne johtavat rehun ostajaa olennaisesti harhaan taikka ovat muulla tavalla olennaisesti rehuja koskevan säännöksen tai määräyksen vastaisia.

Internetsivustosta on määrättävä suljettavaksi se sivuston osa, jossa tarjotaan myytäväksi mainitulla tavalla rehuja koskevan säännöksen tai määräyksen vastaisia rehuja. Jos sivuston osan sulkeminen ei poista säännöksen tai määräyksen vastaisuutta, tarvittaessa on määrättävä suljettavaksi koko sivusto.

Määräys internetsivuston tai sen osan sulkemisesta voidaan antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Sivusto tai sen osa on pidettävä suljettuna, kunnes Ruokavirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Ruokavirasto voi tehostaa 50 §:ssä tarkoitettua määräystä, 52 §:ssä tarkoitettua kieltoa sekä 53 §:ssä tarkoitettua uudelleen käsittelyä, hävittämistä tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhalla.

Uhkasakosta, teettämis- ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Rehulakirikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo tai vie rehua, joka ei täytä 6–15 §:ssä taikka niiden nojalla säädettyä vaatimusta,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai omavalvontaa koskevaa 17 §:n 1 tai 2 momenttia tai 4 momentin nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 19 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 21 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 42 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,

5) laiminlyö hakea rehualan toimijan 20 §:ssä tarkoitettua hyväksymistä,

6) antaa 13 tai 14 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavan tiedon rehusta tai sen ominaisuudesta,

7) laiminlyö noudattaa 15 §:ssä säädettyä pakkausvaatimusta,

8) rikkoo 50 §:n nojalla annettua määräystä, 52 §:n nojalla annettua kieltoa, 53 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämistä tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu taikka

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan, liitteen I osan A tai liitteen II tai III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevaa yleistä vaatimusta,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyysetsuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimusta rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

- d) rehuhygienia-asetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan taikka TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä,
- e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöistä,
- f) rehuhygienia-asetuksen 5–7 artiklan tai liitteen I tai II omavalvontaa koskevaa velvoitetta,
- g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,
- h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,
- i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo-jäljitettävyysoletuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13–20 artiklan taikka liitteen II tai V–VIII merkintää tai esillepanoa koskevaa säännöstä,
- j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,
- k) lisäaineasetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöstä yleisistä käyttöedellytyksistä,
- l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,
- m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevaa kieltoa taikka
- n) a–m alakohdassa mainitun asetuksen täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä,
- on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.
- Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi.

61 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Ruokavirasto tekee 25–29 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten ja 30 §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen rehulakirikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuudessaan pidettävä ilmeisen vähäisenä.

Rikoslaissa (39/1889) tai tämän lain 60 §:ssä rangaistavaksi säädettyä rehuain soveltamisalaan kuuluvaa tekoa koskevassa esitutkinnassa Ruokavirastolle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän on varattava Ruokavirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättymistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä Ruokavirastolla on läsnäolo- ja puheoikeus.

Erinäiset säännökset

62 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rehun valmistajan, valmistuttajan sekä rehua Euroopan unionin maista tai Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuovan on korvattava vahinko, joka rehun ammattikäytössä aiheutuu ostajalle siitä, että rehu ei täytä rehuja koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä laissa tai tämän lain nojalla säädettyjä vaatimuksia. Korvaus on suoritettava, vaikka vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei rehussa ollut vahingon aiheuttanutta virhettä silloin, kun hän saattoi rehun markkinoille.

Velvollisuudesta korvata rehusta henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutunut vahinko säädetään tuotevastuulaissa (694/1990).

63 §

Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla suorittamasta valvonnasta perittävistä maksuista säädetään valvonta-asetuksessa. Tämän lisäksi sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jollei valvonta-asetuksessa toisin säädetä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79–82 artiklan mukaisista kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä.

64 §

Muutoksenhaku

Valtion viranomaisen päätökseen, lukuun ottamatta 20 ja 50–58 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä, saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa.

Muutoksenhausta 59 §:ssä tarkoitettuun uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

65 §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos valvonta-asetuksen 140 artiklassa tarkoitetun säännösten rikkomista koskevan ilmoituksen valvontaviranomaiselle on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan hänelle haittaa.

1263/2020

9 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

66 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021

Tällä lailla kumotaan rehulaki (86/2008). Tällä lailla kumotun lain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset ja päätökset jäävät edelleen voimaan.

67 §

Siirtymäsäännökset

Mitä 18 §:ssä säädetään, sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 2021.

Ennen tämän lain voimaantuloa rehulain tai Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) nojalla hyväksytyt tai ilmoitetut rehualan toimijat saavat ilman eri hyväksyntää tai ilmoitusta jatkaa toimintaansa.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin rehualan toimijoita koskeviin ilmoituksiin ja hyväksymishakemuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä